

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 23/2014-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 24. septembra 2014 predbežne prerokoval návrh Okresného súdu Pezinok, zastúpeného sudkyňou JUDr. Michaelou Královou, na začatie konania o súlade § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

Návrh Okresného súdu Pezinok o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 15. októbra 2012 doručený návrh Okresného súdu Pezinok (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „okresný súd“), zastúpeného sudkyňou JUDr. Michaelou Královou, na začatie konania o súlade § 7 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“) s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

Návrh sa týka § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého navrhovateľ dražby je povinný písomne vyhlásiť, že predmet dražby je možné dražiť. Ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, je povinný písomne vyhlásiť aj pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona.

Navrhovateľ je okresný súd konajúci o návrhu na začatie konania, ktorým sa žalobca domáha, aby súd určil, že osvedčenie o priebehu dobrovoľnej dražby je neplatné, a to, že navrhovateľka je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností. Z návrhu a predložených príloh vyplýva, že žalobca v konaní pred navrhovateľom bol dlžníkom Stavebného bytového družstva občanov, Pezinok, pričom jeho dlh vznikol z titulu neuhrádzania zálohových platieb za užívanie bytu. Listom z 19. februára 2007 bol vyzvaný na úhradu dlhu v sume 1 182,50 € s upozornením na možnosť výkonu dobrovoľnej dražby. Dražba sa mala podľa upozornenia uskutočniť 17. augusta 2007. Žalobca približne dve hodiny pred dražbou uhradil 1 218,22 € vložením na účet záložného veriteľa, z čoho navrhovateľ zjavne vyvodzuje, že dlh žalobcu bol uhradený. Dražba sa napriek tomu uskutočnila a byt žalobcu bol v dražbe predaný.

Navrhovateľ vo svojom návrhu okrem iného uviedol:

«Z opisu skutkového stavu je zrejmé, že dobrovoľná dražba bola vykonaná na základe podnetu záložného veriteľa – Stavebného bytového družstva občanov so sídlom v Pezinku, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhol výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť plnilo na účely výkonu záložného práva takpovediac funkciu „exekučného titulu“, s priamym dosahom na ústavné práva záložcu - navrhovateľky (dlh už v čase realizácie dobrovoľnej dražby neexistoval). ...

Z uvedeného (§ 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, pozn.) vyplýva, že priamo záložný veriteľ (ale pri určitej komplexnosti by mala byť takouto osobou aj osoba odlišná od vlastníka respektíve osoba, ktorá je oprávnená navrhnúť vykonanie dražby podľa osobitného zákona) plní takpovediac funkciu nezávislej súdnej moci (pričom vyhlásenie veriteľa plní funkciu exekučného titulu) nakoľko bez priznania práva prostredníctvom nezávislého a nestranného súdu, umožňuje tzv. „vyhlásením veriteľa o pravosti výške a splatnosti pohľadávky“ realizovať dobrovoľnú dražbu a týmto spôsobom zasahovať do princípov právneho štátu ako aj do ústavného práva vlastníka nehnuteľností (čl. 19, čl. 20 Ústavy SR) a realizovať dobrovoľnú dražbu bez exekučného titulu. Inak povedané k realizácii dobrovoľnej dražby v prípade záložného veriteľa ako navrhovateľa dražby nie je potrebné disponovať zo strany záložného veriteľa akýmkoľvek exekučným titulom, ktorý by mal byť podkladom na „nútený“ predaj nehnuteľnosti v tomto prípade predaj prostredníctvom dobrovoľnej dražby.

V danom prípade súd považuje za potrebné poukázať na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove a to sp. zn. 6Co 131/2011, ktorý pri rozhodovaní o neplatnosti dobrovoľnej dražby taktiež poukázal na rozpornosť a protiústavnosť zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva: „K otázkam aplikácie zákona o dobrovoľných dražbách de lege lata odvolací súd v závere všeobecne dodáva, že každé ustanovenie zákona je s ohľadom na ingerenciu súkromného dražobného procesu do práv a oprávnených záujmov osôb povinných zo záložného práva nevyhnutné vykladať ústavne konformne, a teda z pohľadu účelu a zmyslu ochrany Ústavou SR garantovaných základných práv a slobôd (porov. aj nález Ústavného súdu ČR II. ÚS 2164/10). Dražobník ako súkromná osoba je preto ustanovenia cit. zákona a súvisiacich predpisov povinný vykladať a aplikovať tak, aby nielenže neboli porušené, ale ani len ohrozené práva osôb výkonom záložného práva negatívne dotknuté. Dražobník nie je v pozícii mandátára záložného veriteľa, ktorý má sledovať iba jeho záujem na rýchlom výkone záložného práva za každých okolností. Ak tak dražobník ako licencovaný profesionál koná, organizuje a vykonáva dražbu netransparentným spôsobom na výhradný prospech záložného veriteľa, pri nerešpektovaní práv a záujmov povinného zo záložného práva (záložcu, dlžníka) a pri

nevyrovnaní sa s jeho námietkami k dražobnému procesu (porov. nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 384/08 z 30. septembra 2009,) je otázna jeho odborná starostlivosť, a to až s potenciálnym dosahom na konanie o zrušenie jeho dražobnej licencie podľa zákona č. 455/1991 Zb.

Z uvedených dôvodov je preto v dražobnej praxi udržateľná jedine taká interpretácia a aplikácia zákona o dobrovoľných dražbách a súvisiacich právnych predpisov, ktorá vychádza z dôsledného rešpektovania a ochrany ústavných práv a právom chránených záujmov osôb zúčastnených na dražobnom procese, a to pri zachovaní najmä ústavného princípu primeranosti (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).

Pokračujúc vo vyššie uvedenom závere odvolací súd dopĺňa, že inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vo svojej podstate vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 ústavy (ako je tomu aj v prejednávanej veci), a to bez akejkoľvek (preventívnej) ingerencie súdnej moci. Záložca je tak počas celého trvania záložného práva vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť, plní na účely výkonu záložného práva funkciu „exekučného titulu“ s priamym dosahom na ústavné práva záložcu. Je otázne, či takáto konštrukcia neodporuje základným súkromnoprávnym zásadám, najmä zásade rovnosti účastníkov súkromnoprávných vzťahov (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka) s dosahom na čl. 20 Ústavy SR, kedy je vlastníckemu právu nadradené iné vecné právo vykonávané bez verifikácie oprávnenosti a dôvodnosti jeho výkonu zmocneným orgánom štátnej moci (súdom). Líniu ingerencie súdnej moci pri nútenom výkone súkromného práva podporuje aj ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd v znení jeho dodatkových protokolov (porov. napr. rozsudok vo veci Paulić v. Chorvátsko z 1. marca 2010, rozsudok Novoseletskiy v. Ukrajina (Sťažnosť 47148/99)).

Odvolací súd poukazuje ďalej aj na nález Ústavného súdu ČR z 8. marca 2005 sp. zn. Pl. ÚS 47/04, ktorým ústavný súd zrušil ustanovenie § 36 ods. 2 českého zákona o verejných dražbách z dôvodu, že umožňovalo nútenú dražbu majetku bez toho, aby pohľadávka bola priznaná vykonateľným súdnym rozhodnutím alebo iným kvalifikovaným

aktom poskytujúcim záruku vierohodnosti a kontrolovateľnosti. Ústavný súd skonštatoval, že otázky, ktoré v právnom štáte musí zodpovedať súd, zákon zveril do „rozhodovania“ živnostníka – dražobníka, pričom z tohto dôvodu je predmetná právna úprava nezlučiteľná s princípmi právneho štátu.

Postihnutie majetku výlučne súkromnými osobami – podnikateľmi sledujúcimi dosahovanie zisku takmer bez akejkoľvek verejnoprávnej ochrany v rozsahu, aký umožňuje slovenská právna úprava je diskutabilné aj vo svetle porovnateľných právnych poriadkov, ktoré na tak závažný zásah do vlastníctva vyžadujú rozhodnutie sudcu. Súkromné osoby – podnikatelia sú pritom v pozícii osôb, ktoré majú garantovať ochranu práv osôb zúčastnených na dražobnom procese (porov. vyššie). Odvolací súd si napríklad nevie predstaviť ako záložný veriteľ a dražobník v jednej osobe (ako je tomu v prejednávanej veci) môže garantovať nezávislý a nestranný výkon záložného práva, ktorého nezávislú a nestrannú verifikáciu by inak (ako je tomu u okolitých krajínach s príbuznou právnou tradíciou) garantoval súd. Atribút nezávislosti a nestrannosti je potrebné navyše posúdiť v kontexte, že záložný veriteľ si svojou úvahou a posúdením plnenia podmienok zmluvného vzťahu zabezpečuje „exekučný titul“, ktorý následne, ak je aj v pozícii dražobníka, sám nútene voči dlžníkovi vykonáva. Nezávislosť a nestrannosť je len jednou, aj keď mimoriadne dôležitou, z ústavných požiadaviek, ktoré musia byť kladené na dražobníkov, a ktoré právna úprava svojou konštrukciou nezabezpečuje. Z dražobnej praxe sú pritom vážne indície, že dražobné spoločnosti sú prepojené s veriteľmi a doslova, že každý záložný veriteľ má „svojho“ dražobníka (v predmetnej veci v jednej osobe). Aj preto sa v praxi presadzuje názor, že najľahšia a najrýchlejšia „exekúcia“ dlžníkov a neplatičov je dražba a nie je neobvyklé, že dražba sa (pravidelne), dokonca ako hrozba, vyvoláva pri hrubom nepomere pohľadávky a hodnoty zálohu. Tento model správania, medziasom hromadne uplatňovaný účastníkmi právnych vzťahov, vo svojej podstate vážne deformuje a popiera základné ústavné princípy ochrany práv a prispieva k realizácii práva vžitím tak, že účastníci záložných právnych vzťahov pri vymáhaní pohľadávky už ani neuvažujú nad primeranejšou súdnou exekúciou, ale rovno žiadajú „dobrovoľne“ predať majetok dlžníkov (záložcov). Takáto aplikačná prax majúca svoj základ a pôvod v platnej právnej úprave „dobrovoľných“ dražieb je nežiaducim až spoločensky nebezpečným obchádzaním a spochybňovaním inštitútov núteného výkonu rozhodnutia, (v ktorých sa v demokratickej

spoločnosti štandardne prejavuje súdnou mocou garantovaný oprávnený vynucovací rozmer štátomocenskej autority), a to neraz pri popieraní ochrany práv dlžníkov a porušovaní ústavného princípu primeranosti (výkonu práva). Odvolací súd je presvedčený, že pri naplnení ústavného princípu primeranosti musí byť pri výkone záložného práva dražba nad akúkoľvek pochybnosť inštitútom uspokojenia pohľadávky, ktorý má povahu ultima ratio.

Nebolo a ani nemôže byť zmyslom a cieľom právnej úpravy výkonu záložného práva to, aby niekto v dražbe „kúpil“ rýchlo a lacnejšie. Ako je naznačené vyššie, výkon práva má v právnom štáte principiálne limity, na ktorých musí spoločnosť za každých okolností bezvýhradne trvať, pričom týmito princípmi nie sú kúpiť rýchlo, lacno a pri nerešpektovaní ústavných práv osôb. Princípy zhmotnené v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR musí reflektovať a naplňovať nielen aplikačná prax, ale svojou normotvornou činnosťou aj zákonodarca. Ak zákonodarca konštruuje právnu úpravu, dbá pritom na reflexiu ústavných limitov, ktoré podústavná právna úprava ďalej rozvíja. Preto ani záujmy veriteľa na uspokojení pohľadávky nemôžu byť hlavným cieľom realizácie právnej úpravy dobrovoľných dražieb, ako je mylne vžitá v aplikačnej praxi.

Aj z týchto dôvodov je preto diskutabilné, či v teste ústavnej súladnosti a konformnosti môže vo všeobecnosti obstať právna úprava, ktorá v podmienkach súkromného procesu nielenže nezabezpečuje garanciu a ochranu ústavných práv účastníkov právnych vzťahov (a tým na podústavnej úrovni nerozvíja ústavné imperatívy ochrany práv), ale práve naopak vytvára neprimerane široký priestor pre ich faktické popretie v zmysle, že ústavné práva cez prizmu ich aplikácie a naplňovania nemajú inú ako len iluzórnu povahu.

V tomto zmysle je odvolací súd toho názoru, že absentuje akákoľvek už vyššie naznačená (preventívna) súdna kontrola dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti výkonu záložného práva (porov. napríklad inštitút tzv. zástavní žaloby v Českej republike), ktorá by bola normatívnym pretavením základných hodnôt ústavného poriadku Slovenskej republiky. Súdna kontrola je pritom atribútom, ktorému nemôže byť vyčítané, že je iba na prospech záložcu (dlžníka), práve naopak preventívna súdna kontrola by umožnila zásadným spôsobom odstrániť aj právnu neistotu potenciálneho vydražiteľa v otázke nadobudnutia vlastníckeho práva, ak by nútený výkon záložného práva cez prizmu jeho

dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti ešte pred jeho uskutočnením verifikovala nezávislá a nestranná súdna autorita.

Aj prejednávaná vec je príkladom výkonu súkromnej autonómie s dosahom na vyvolanie „dobrovoľnej“ dražby a vydraženie súkromného majetku inej osoby. Súkromná autonómia prezentovaná núteným výkonom záložného práva súkromným dražobníkom sa aj tu prejavila napr. v podobe stanovenia miesta výkonu dobrovoľnej dražby cca 300 km od miesta draženej nehnuteľnosti, zmocnenie sa kabelky záujemcu o účasť na dražbe zástupcom dražobníka, uzamknutia dražobnej miestnosti a popretia zásady verejnosti dražobného procesu, konaním dobrovoľnej dražby bez rešpektovania právne záväzného stavu na liste vlastníctva.“

Stotožňujúc sa zo závermi Krajského súdu v Prešove má súd za to, že ustanovenie § 7 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov je v rozpore s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1. Listiny základných práv a slobôd.»

Za porušenie princípov právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní, a teda rozpor § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách s čl. 1 ods. 1 ústavy považuje navrhovateľ aj to, že „Každý subjekt, ktorý je vlastníkom nemôže byť zbavený majetku iba na podklade vyhlásenia veriteľa, ktorý osvedčuje pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa citovaného zákona, pričom očakáva, že sa bude môcť brániť respektíve obhajovať svoje práva prostredníctvom nezávislého a nestranného súdu, výsledkom ktorého má byť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie – exekučný titul ako podklad pre následný nútený predaj majetku. Preto takéto očakávania vlastníka, týkajúce sa následne núteného predaja jeho majetku, sledujú legitímne očakávania a spadajú pod ochranu čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Opatrenie narúšajúce legitímne očakávanie vlastníka, teda porušujúce stav vecí, v ktorom vlastník (dôvodne a oprávnene) očakáva, že bude platiť, predstavuje zásah do práva na pokojné užívanie majetku. Aby bolo takéto opatrenie zlučiteľné s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, musí vyhovovať požiadavke spravodlivej rovnováhy

medzi potrebami všeobecného záujmu spoločnosti a imperatívom ochrany základných práv jednotlivca.“.

Ďalej navrhovateľ poukázal na rozpor § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách s čl. 20 ods. 4 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu:

«Druhé pravidlo čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, vyjadrené v druhej vete prvého odseku, poskytuje ochranu pred zbavením majetku. Podľa judikatúry ESLP sa však toto ustanovenie vzťahuje nielen na opatrenia členských štátov, ktorými priamo (formálne) dochádza k zbaveniu majetku, ale tiež na zásahy súkromnoprávneho subjektu, ktorý obchádzaním nezávislého súdneho procesu vytvára situáciu, ktorá pre dotknutú osobu znamená to isté, ako keby bola zbavená svojho majetku.

Ako uviedol ESLP: „V prípade, že nejde o formálne vyvlastnenie, teda o prevod vlastníctva, Súd zastáva názor, že musí tiež nazrieť za samotné vonkajšie zdanie a skúmať reálne stránky inkriminovanej situácie.“ V inom rozhodnutí ESLP uviedol; „Pre účely čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru pozbavenie majetku obsahuje nielen formálne vyvlastnenie, ale aj také opatrenia, ktoré dosahujú intenzitu de facto vyvlastnenia.“ ...

Ústavodarca v Slovenskej republike upravil postup, pri ktorom môže v súlade s Ústavou dôjsť k zbaveniu majetku, teda k trvalému odňatiu majetku. Takýmto postupom je vyvlastnenie za podmienok stanovených v ustanovení čl. 20 ods. 4 Ústavy. To znamená, že podľa Ústavy nemôže dôjsť k zbaveniu majetku iným spôsobom, ako vyvlastnením v súlade s podmienkami vymedzenými v čl. 20 ods. 4 Ústavy.

Pokiaľ má byť čl. 20 ods. 4 Ústavy vykladaný a aplikovaný v súlade s výkladom a aplikáciou čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru zo strany ESLP, je potrebné požiadavky čl. 20 ods. 4 Ústavy vzťahovať nielen na formálne zbavenie majetku, ale aj na situácie, ktoré vznikajú aplikáciou právneho predpisu, ktorý v danom prípade obchádza legitímne očakávanie vlastníka, že nedôjde k nútenému predaju jeho majetku formou dobrovoľnej dražby a to bez predchádzajúceho súdneho sporu (t. j. bez vykonania dokazovania) a bez následného vydania právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, osvedčujúceho pohľadávku ako takú, nakoľko aplikácia daného právneho stavu dosahuje intenzitu totožnú s formálnym zbavením majetku vlastníka.»

Z týchto dôvodov dospel navrhovateľ k záveru, že ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, a preto podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) prerušil konanie vo veci a postúpil návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a), b) a d) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov, nariadení vlády a všeobecne záväzných právnych predpisov ministerstiev s ústavou.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh na začatie konania súd.

Podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd začne konanie, ak návrh podá súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Podľa § 19 zákona o ústavnom súde sa súdom podľa § 18 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona rozumie príslušný senát alebo samosudca. Podľa § 21 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak je účastníkom konania súd, zastupuje senát jeho predseda.

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily..., môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, pričom skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd najprv poukazuje na skutočnosť, že o súlade právneho predpisu podľa čl. 125 ods. 1 ústavy rozhoduje v znení platnom v čase rozhodovania (PL. ÚS 18/05).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách navrhovateľ dražby je povinný písomne vyhlásiť, že predmet dražby je možné dražiť. Ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, je povinný písomne vyhlásiť aj pravosť, sumu a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona (§ 16 ods. 3).

Podľa § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby alebo osoba oprávnená konať v mene vlastníka podľa osobitného zákona (legislatívna poznámka pod čiarou č. 9 odkazuje na: Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.) (ďalej len „záložný veriteľ“), ktorý za podmienok ustanovených týmto zákonom navrhuje vykonanie dražby.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety OSP súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Legitimácia všeobecného súdu na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom teda predpokladá spojitosť konania pred všeobecným súdom vyjadrenú tak, že podaniu návrhu musí predchádzať rozhodovacia činnosť takého súdu. V tejto rozhodovacej činnosti ako zákonom upravenom postupe je potrebné podľa úsudku všeobecného súdu vyložiť a použiť všeobecne záväzný právny predpis, ktorého vyslovenie nesúladu s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, všeobecný súd mieni uplatniť v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Rozhodovacia činnosť všeobecného súdu v zmysle § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde chápe preto ústavný súd ako postup, v ktorom po začatí konania všeobecný súd smeruje k rozhodnutiu vo veci samej, t. j. k výroku o tom, čo je požadované v návrhu na začatie konania (v žalobe) a v jeho odôvodnení. Interpretácia a aplikácia ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorého vyslovenie nesúladu všeobecný súd

uplatňuje v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, musí zároveň v tomto vytvárať právny základ pre jeho rozhodnutie v danej veci.

Ústavný súd z argumentácie navrhovateľa vyvodzuje, že rozpor ustanovenia § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách s čl. 1 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu odôvodňuje pripodobnením dobrovoľných dražieb a nedobrovoľných dražieb. Podľa navrhovateľa sa tak vytvára exekučný titul bez predchádzajúceho (súdneho) nachádzacieho konania, v ktorom by bola dostatočne zabezpečená ochrana záložcu ako vlastníka veci, resp. záložného dlžníka, alebo podobného kontrolného mechanizmu a takýto exekučný titul je plne v rukách záložného veriteľa.

Ústavný súd sa v prvom rade nestotožňuje s názorom navrhovateľa, že výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby je totožný s núteným výkonom práva prostredníctvom nútenej (exekučnej) dražby. Nútené (exekučné) dražby a dobrovoľné dražby sú dvoma odlišnými inštitútmi, ktoré síce majú spoločný cieľ, a to speňaženie majetku povinnej osoby, a čiastočne aj priebeh (dražba majetku), ale zásadne sa líšia podkladom, ktorý umožňuje ich výkon.

Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vlastník veci môže poveriť inú osobu, aby dala pokyn na vydraženie veci, pričom Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby, pričom vystupuje ako zástupca záložcu. Vzhľadom na uvedené sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). Ústavný súd ale osobitne vzhľadom na okolnosti danej veci dopĺňa, že právna úprava ukladá povinnosť strpieť výkon dobrovoľnej dražby nielen s takým záložným právom, ktoré vzniklo na základe zmluvy, ale aj takým, ktoré, tak ako záložné právo k bytu alebo nebytovému priestoru, vzniká na základe zákona [§ 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“)]. Vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, sume a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, nie je dôvodom, pre ktorý sa dobrovoľná dražba vykonáva, ale iba jedným z jej predpokladov. Preto § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách nepredstavuje „exekučný titul“ pre výkon dražby, ale iba jednu z podmienok dražby, pričom predmetné ustanovenie neoprávňuje veriteľa realizovať dobrovoľnú dražbu, ale iba mu ukladá povinnosť prehlásiť určité skutočnosti.

Dobrovoľná dražba tak vykazuje zásadné odlišnosti oproti nútenej dražbe realizovanej ako verejnomocenský výkon rozhodnutia a tieto odlišnosti reflektuje tak judikatúra (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 20/2011 z 18. decembra 2012), ako aj doktrína (Volová a kol. Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 231, poukazujúc na postavenie dražobníka ako osoby súkromného práva bez donucujúcich oprávnení). Pre uvedený záver pritom nie je podstatné, či dobrovoľná dražba a príklep na nej predstavujú mechanizmus uzatvorenia zmluvy (Havel, B. Nad jedným zákonom aneb peripetie kolem dražby. In: Právní rozhledy, č. 9, 2001, s. 432 – 435) alebo len inú právnu skutočnosť.

Nie je úlohou ústavného súdu v tomto konaní posudzovať, do akej miery je súhlas s dobrovoľnou dražbou odlišný od iných súkromnoprávných úkonov (napríklad poverenie druhej osoby predajom veci, *datio solutionis causa* a podobne), resp. iných právnych skutočností, a aké konkrétne právne následky z právnej klasifikácie dobrovoľnej dražby a príklepu ako súkromnoprávných úkonov vyplývajú. Ústavný súd poukazuje na to, že inštitút dobrovoľnej dražby ako formy výkonu záložného práva nie je osobitosťou slovenského práva. Dohody o priamom predaji založenej veci vrátane nehnuteľností sú známe aj v zahraničných právnych poriadkoch (porovnaj § 1371 rakúskeho Všeobecného občianskeho zákonníka [ABGB] vzťahujúci sa aj na nehnuteľnosti). Viaceré zahraničné právne poriadky priznávajú záložným veriteľom aj právo priamo (bez osobitnej) siahať k predaju predmetu zálohu na dražbe, spravidla sa však obmedzujú na hnutel'né veci (pozri aj § 466a ABGB zavedený s účinnosťou od 1. januára 2007, prípadne § 1233 a § 1235 nemeckého Občianskeho zákonníka [BGB]). Podotýka ale, že miera aplikovateľnosti týchto

záverov vyplývajúcich zo zahraničného práva je však obmedzená v dôsledku rozdielneho súdneho zapojenia do prieskumu procesu výkonu záložného práva.

Ústavný súd však považuje za dôležité zdôrazniť, že súkromná autonómia ako štrukturálna zložka slobodnej spoločnosti sa môže rozvinúť iba v rámci platných zákonov, ktoré musia byť v súlade s ústavou ustanovujúcou objektívne základné hodnotové východiská, ktoré sa majú uplatniť vo všetkých oblastiach práva vrátane súkromného práva. Preto nemôže žiadny predpis súkromného práva odporovať týmto princípom, obzvlášť vtedy, ak má kogentnú povahu a vymedzuje tak súkromnej autonómii hranice. Najmä vtedy, ak je medzi účastníkmi súkromnoprávneho vzťahu zásadná mocenská nerovnováha, môže nastať situácia, že iba prostriedkami zmluvného práva nebude zabezpečené dostatočné zohľadnenie záujmov oboch účastníkov. Ak v prípade takejto nerovnováhy je disponované s hodnotami, ktoré sú stelesnené v základných ľudských právach a slobodách, musia zákonné predpisy vyrovnávajúco zasiahnuť v záujme ochrany základných práv a slobôd. Z ústavy síce nevyplýva, kedy a akým spôsobom má byť do súkromnej autonómie zasiahnuté, a zákonodarcovi je tak prenechaný veľký priestor pre právnu reguláciu, nemôže ale prehliadať zjavné nedostatky právnej úpravy, ktoré sa v praxi prejavili (doktrína majúca pôvod v rozhodnutí nemeckého Spolkového ústavného súdneho dvora sp. zn. 1 BvR 26/84 zo 7. 2. 1990 publikovanom ako BVerfGE 81, 242).

Samotná odlišnosť dobrovoľnej dražby od nútenej (exekučnej) dražby preto ešte neznamená, že dobrovoľná dražba alebo právny vzťah, ktorý nie je predmetom súdnej kontroly, by v prípadnom súdnom konaní (ktorého predmet súvisí s dobrovoľnou dražbou) nemusel konajúci súd vo veci vykladať právne predpisy v súlade s ústavou a v záujme ochrany ústavným poriadkom garantovaných základných práv a slobôd. Rovnako je aj zákonodarca pri vytváraní právnej úpravy vrátane právnej úpravy dobrovoľných dražieb povinný dodržať ústavné mantinely svojej normatívno-regulačnej kompetencie.

Aj v tomto prípade musí byť preto právna úprava vykladaná tak, aby zabezpečila efektívne procesné záruky súdneho prieskumu predpokladov, procesu, ako aj výsledku dobrovoľnej dražby. Je pritom úlohou všeobecných súdov, aby pri výklade a aplikovaní

právnych predpisov vrátane právnej úpravy záložného práva a dobrovoľných dražieb pristupovali k takému výkladu, ktorý by bol ústavne konformný a ústretový k základným právam a slobodám.

Vzhľadom na to, že ustanovenie § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách neplní funkciu exekučného titulu, ale je iba jedným z predpokladov riadneho priebehu dobrovoľnej dražby, ani samotné vyhlásenie tohto ustanovenia za protiústavné by nevedlo k záveru, že záložný veriteľ nie je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku.

Nadalej by mal záložný veriteľ oprávnenie navrhnúť predaj na dražbe [§ 151j ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, resp. by toto právo mal aj správca bytového domu podľa § 8b ods. 2 písm. i) zákona o vlastníctve bytov], povinnosť vopred informovať dlžníka o výkone záložného práva (§ 151l a § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka), nadalej by záložný veriteľ vystupoval ako zástupca záložcu (§ 151m ods. 6 Občianskeho zákonníka) a podobne.

Vzhľadom na uvedené nie je jasné a ani z návrhu nevyplýva, aký reálny vplyv by vyslovenie nesúlady § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách s ústavou malo mať na výsledok konania.

Najmä preto nie je možné vo vzťahu k § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách vychádzať z nálezů Ústavného súdu Českej republiky, na ktorý poukazuje navrhovateľ, ktorý rozhodol, že § 36 ods. 2 zákona č. 26/2000 Sb. o verejných dražbách nie je v súlade s princípmi právneho štátu, s čl. 1 Ústavy Českej republiky a čl. 1 a čl. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 26 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 dodatkového protokolu (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 47/04 z 8. marca 2005). Predmetné ustanovenie § 36 ods. 2 zákon o verejných dražbách rozširovalo právnu úpravu nútených (exekučných) dražieb aj na prípady, keď bolo záložné právo zapísané do katastra nehnuteľností pred účinnosťou novej právnej úpravy a zároveň záložný veriteľ čestne vyhlásil vo forme notárskej zápisnice, že má voči dlžníkovi splatnú

pohľadávku, ktorá nebola splnená. Umožňovalo tak exekučnú (nútenú) dražbu bez exekučného titulu. Zrušenie tohto ustanovenia znemožnilo výkon nútenej (exekučnej) dražby, a tak malo samostatný normatívny význam pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej.

Navrhovateľ navyše neobjasnil, aký význam má jeho skutkové zistenie a právny záver o tom, že dlh zodpovedajúci zaistenej pohľadávke bol riadne splatený pre rozhodnutie o neplatnosti dražby, resp. pre konanie o veci samej ako také.

Navrhovateľ nevyslovil, či tým, že podľa neho zánik záložného práva zánikom zabezpečenej pohľadávky [§ 151md ods. 1 písm. a) Občianskeho zákonníka], resp. či nedodržanie pravidiel oprávňujúcich na výkon záložného práva (§ 151l a § 151m Občianskeho zákonníka), alebo či skutočnosť, že sa vyhlásenie záložného veriteľa podľa § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách ukázalo byť nepravdivé, predstavuje také porušenie zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré by malo viesť k vysloveniu jej neplatnosti (§ 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách).

Všetky tieto otázky ale môžu byť relevantné pre rozhodnutie o veci samej, a najmä pre použiteľnosť a význam § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách práve v tomto konaní. Túto úvahu nemôže nahrádzať ústavný súd svojou vlastnou úvahou.

Ústavný súd môže pri preskúmvaní súladu právnych predpisov nižšej sily s právnymi predpismi vyššej právnej sily prekročiť rozsah návrhu navrhovateľa. Podľa § 40 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri rozhodovaní podľa čl. 125 ústavy zistí nesúlad preskúmvaného právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily a pritom zistí nesúlad aj ďalších právnych predpisov s predpismi vyššej právnej sily, vydá nález o zistenom nesúlade aj týchto ďalších právnych predpisov.

Ústavný súd pritom musí prihliadať na skutočnosť, že navrhovateľ je kvalifikovaným subjektom, a ústavný súd preto vychádza z toho predmetu konania, ktorý vyplýva z (petitu) návrhu na rozhodnutie vo veci samej (PL. ÚS 7/04). Najmä v konaní o súlade právnych

predpisov rôznej právnej sily iniciovaných všeobecnými súdmi, ktoré je úzko spojené a viazané na konanie vo veci samej pred všeobecným súdom, by mal ústavný súd pristupovať k rozširovaniu svojej prieskumnej právomoci zdržanlivo (vo výsledku aj PL. ÚS 28/05).

V dôsledku nedostatočnej argumentácie navrhovateľa nemohol ústavný súd identifikovať skupinu noriem (nad rámec § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách), ktoré zamýšľa použiť a ktorých nesúlad s ústavou by mohol byť relevantný pre konanie pred okresným súdom vo veci samej, najmä keď podľa názoru ústavného súdu samotné napadnuté ustanovenie nepredstavuje sedes materiae úpravy, ktorú považuje navrhovateľ za nesúladnú s ústavou. Ak by ústavný súd za daných okolností rozšíril preskúmvanie súladu s ústavou aj na iné právne predpisy, určil by tak normy, ktoré majú význam pre toto konkrétne konanie pred všeobecným súdom, čím by zasiahol do právneho posúdenia veci, ktorá prislúcha v prvom rade všeobecnému súdu (v tomto prípade okresnému súdu), a navyše by sa vystavil riziku, že preskúmvava súlad takých právnych predpisov s ústavou, ktoré nemajú žiadny vzťah k predmetu sporu pred všeobecnými súdmi, čo by odporovalo zmyslu konania podľa čl. 125 ústavy na základe návrhu súdu.

Takému postupu bráni aj tá skutočnosť, že neuvedenie aplikačného postupu navrhovateľa neumožňuje ústavnému súdu posúdiť prípadnú možnosť ústavnokonformnej aplikácie právnych predpisov, ktorých ústavnosť by bola podľa navrhovateľa pochybná. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že dominantné časti návrhu sú prevzaté z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 131/2011, pričom ako ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, nosné časti tohto odôvodnenia sú obsahom aj iných rozhodnutí uvedeného súdu (napríklad rozsudok sp. zn. 6 Co 108/2011 z 22. novembra 2011, dostupný na webovom sídle Komisie pre posudzovanie neprijateľných zmluvných podmienok pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky: <http://www.justice.gov.sk/Stranky/Ministerstvo/Komisia-na-posudzovanie-podmienok-v-spotrebitelskych-zmluvach/Rozhodnutia-slovenskych-sudov-vo-veciach-ochrany-spotrebitela-detail.aspx?Ic=552>), pričom tento súd dospel v daných rozhodnutiach práve k záveru o možnosti ústavne konformného výkladu ustanovení zákona o dobrovoľných

dražbách („Napriek všetkým uvedeným skutočnostiam bol odvolací súd toho názoru, že prejednávajúcu vec s ohľadom na jej osobitosti, bolo možné riešiť správnou ústavnoprávnou interpretáciou a aplikáciou podústavných noriem, a preto neprerušil konanie a vec v otázke súladu ustanovení najmä zákona o dobrovoľných dražbách s Ústavou SR nepredložil na rozhodnutie Ústavnému súdu SR.“). Ústavný súd bez toho, aby hodnotil správnosť výkladu zaujatého uvedeným krajským súdom, a zohľadňujúc to, že krajský súd nemá právomoc posudzovať ústavnosť zákonov, poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej (v zásade) návrhu navrhovateľa nevyhoví aj vtedy, ak zistí, že v danom prípade možno uplatniť ústavne konformný výklad napadnutej právnej normy (PL. ÚS 21/08).

Podľa ústavného súdu je napadnuté ustanovenie zákona o dobrovoľných dražbách pre rozhodovanie o súlade právnych predpisov bez podstatného významu a aj v prípade, že by pre to existovali dôvody, by sa jeho prípadným vyslovením nesúladu s ústavou na vlastnom stave veci nič nezmenilo. Vzhľadom na úpravu oprávnenia záložného veriteľa alebo inej osoby na výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby v Občianskom zákonníku, zákona o vlastníctve bytov, resp. v ostatných ustanoveniach zákona o dobrovoľných dražbách by bola právna situácia rovnaká i v prípade, že by namietané ustanovenie v zákone o dobrovoľných dražbách chýbalo (m. m. PL. ÚS 28/05). Ústavný súd ale dodáva, že postavenie záložcu by sa v rozpore so zmyslom žiadosti navrhovateľa mohlo zhoršiť, keďže, ako už bolo uvedené, je úlohou všeobecného súdu, aby posúdil vplyv pravdivosti vyhlásenia veriteľa podľa § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách na platnosť dobrovoľnej dražby (posúdenie, či bol porušený zákon o dobrovoľných dražbách). Ústavný súd nemôže vylúčiť, že by vyslovenie nesúladu § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách všeobecný súd v tejto otázke mohlo obmedziť.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd dospel k názoru, že v okolnostiach prípadu nevyvoláva napadnuté ustanovenie zákona o dobrovoľných dražbách vo väzbe na konanie pred okresným súdom ústavný problém, a preto nie je splnený základný predpoklad na ochranu ústavnosti poskytovanú ústavným súdom v konaní podľa čl. 125 ústavy, za ktorý treba považovať len také konanie o súlade právnych predpisov začaté všeobecným súdom, ktorému predchádza konanie pred všeobecným súdom, v ktorom má materiálne dôjsť

(podľa obsahu prítomného návrhu) k použitiu napadnutého ustanovenia zákona, t. j. k subsumpcii skutkového stavu pod napádanú právnu normu (m. m. PL. ÚS 7/04).

Nad rámec uvedeného ale ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci.

Osobitne sa žiada zdôrazniť, že v dobrovoľnej dražbe pôsobí nepopierateľné pnutie medzi záujmom záložcu na tom, aby bola vec predaná za čo najväčšiu cenu, resp. na tom, aby nebola vec predaná za dlh, ktorý je v hrubom nepomere k hodnote zálohu (pozri aj nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 237/2011 z 2. júna 2011 a uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013), a záujmom záložného veriteľa, ktorý sa ale v podstate obmedzuje na uspokojenie jeho pohľadávky, a teda na čo najrýchlejšie speňaženie zálohu aspoň v takej výške, ktorá zabezpečí uhradenie jeho pohľadávky. Takéto pnutie pritom pôsobí aj pri takej dobrovoľnej dražbe, ktorá nevykazuje znaky podvodnej snahy získať založenú vec pod trhovú cenu (pričom tento záver nemôže spočívať výlučne na predstavách všeobecného súdu o všeobecnej praxi pri prevažujúcej praxi výkonov záložných práv na Slovensku, ale musí byť podporený konkrétnymi zisteniami vzťahujúcimi sa na prerokúvanú vec). V uvedenej súvislosti ústavný súd opakuje, že intenzita zásahu do vlastníckeho práva realizovaného v podobe predaja predmetu vlastníctva by nemala byť vo výraznom nepomere k skutočnej alebo aspoň skutočnosti sa čo najviac približujúcej cene toho predmetu vlastníctva (II. ÚS 237/2011).

Podľa názoru ústavného súdu zákon o dobrovoľných dražbách, ako aj súvisiace právne predpisy regulujúce výkon záložného práva do určitej miery (nie však neobmedzene) nadraduje záujem veriteľa na uspokojení jeho pohľadávky pred záujmom dlžníka na

ponechaní si věci (k rovnakému záveru dospela napríklad aj rakúska judikatúra: pozri rozhodnutie rakúskeho Najvyššieho súdu [OGH] sp. zn. 6 Ob 111/10g z 24. 6. 2010 body 2.2. a 3., dostupné na internete: <http://www.ris.bka.gv.at>). Záujem záložného veriteľa na speňažení majetku dlžníka v procese, ktorý sa neuskutočňuje v súčinnosti s dlžníkom a nad ktorým nie je vykonávaná priebežná súdna kontrola, a to obzvlášť vtedy, ak je predmetom dobrovoľnej dražby vec plniaca významné sociálne potreby dlžníka, však nemôže byť nadradený záujmu dlžníka vo väčšej miere, ako to je v prípade právnej úpravy exekúcie (m. m. II. ÚS 261/2013). Uvedené pnutie medzi záujmami účastníkov právneho vzťahu a potenciálnu kolíziu ich záujmov musí v tomto prípade všeobecný súd zohľadniť a vyvodiť z neho závery relevantné pre danú vec.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, že návrh navrhovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014